

หัวข้อวิทยานิพนธ์ บทบาทของการเมืองภาคประชาชนในการเสริมสร้างความสมานฉันท์ :
ศึกษกรณีตำบลในวงใต้ อำเภอละอุ่น จังหวัดระนอง

ชื่อและนามสกุล นางสาวอภิชาติ พิบูลย์

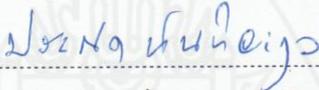
แขนงวิชา การเมืองการปกครอง

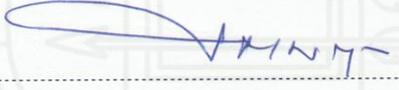
สาขาวิชา รัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

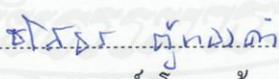
อาจารย์ที่ปรึกษา 1. รองศาสตราจารย์ ดร. ปธาน สุวรรณมงคล
2. รองศาสตราจารย์ ธิสร ตู้อองคำ

วิทยานิพนธ์นี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 12 กันยายน 2554

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ประจักษ์ นันทิยะกุล)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. ปธาน สุวรรณมงคล)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ธิสร ตู้อองคำ)

..... ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร. สุจินต์ วิสวธีรานนท์)

ชื่อวิทยานิพนธ์ บทบาทการเมืองภาคประชาชนในการเสริมสร้างความสมานฉันท์: ศึกษกรณี

ตำบลในวงใต้ อำเภอละอุ่น จังหวัดระนอง

ผู้วิจัย นางสาวอภิชาติ พิบูลย์ รหัสนักศึกษา 2498001466 **ปริญญา** รัฐศาสตรมหาบัณฑิต

(การเมืองการปกครอง) **อาจารย์ที่ปรึกษา** (1) รองศาสตราจารย์ ดร. ปธาน สุวรรณมงคล

(2) รองศาสตราจารย์ ธีร โสธร **ผู้ทองคำ** ปีการศึกษา 2554

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาบทบาทของการเมืองภาคประชาชนในการเสริมสร้างความสมานฉันท์ (2) ศึกษาปัจจัยที่ทำให้การเมืองภาคประชาชนมีบทบาทในการเสริมสร้างความสมานฉันท์ (3) เสนอแนะแนวทางส่งเสริมบทบาทของการเมืองภาคประชาชนในการเสริมสร้างความสมานฉันท์

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ เครื่องมือใช้แบบสัมภาษณ์ กลุ่มตัวอย่างแบ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างจากตัวแทนกลุ่มที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ แกนนำของกลุ่มองค์กรซึ่งมีบทบาททางการเมืองการปกครอง บทบาททางเศรษฐกิจและสังคม บทบาทในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม บทบาทอื่น ๆ และ กลุ่มตัวอย่างจากผู้นำชุมชนตำบลในวงใต้ ได้แก่ กำนัน และผู้ใหญ่บ้าน รวม 19 คน และวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เชิงพรรณนา

ผลการวิจัยพบว่า (1) การเมืองภาคประชาชนมีบทบาทสำคัญในการเสริมสร้างความสมานฉันท์ โดยเฉพาะการจัดการความขัดแย้งเรื่องที่ดินทำกิน โดยใช้การไกล่เกลี่ย การช่วยเหลือปรับปรุง แก้ไข และป้องกันความขัดแย้งด้วยการรับฟังความคิดเห็น หลีกเลี่ยงการใช้ความรุนแรงในการแก้ไขปัญหา รวมทั้งฟื้นฟูระเบียบสังคม และบังคับใช้กฎหมายอย่างเท่าเทียม และเป็นธรรมแก่ทุกฝ่าย (2) ปัจจัยที่ทำให้การเมืองภาคประชาชนมีบทบาท ได้แก่ จิตสำนึกของประชาชน ความกระตือรือร้น ความเป็นพลเมืองที่มีส่วนร่วมสูง การเปิดโอกาสให้ทุกคนแสดงความคิดเห็น (3) แนวทางการส่งเสริมบทบาทของการเมืองภาคประชาชนในการเสริมสร้างความสมานฉันท์ ได้แก่ การเมืองภาคประชาชนควรเพิ่มบทบาทในการกำหนดนโยบายระดับชาติ ระดับท้องถิ่น และการขับเคลื่อนชุมชน สังคม ไปสู่การปกครองที่น้อยลง หรือการรับผิดชอบตนเองมากขึ้นของภาคประชาชน

คำสำคัญ บทบาท การเมือง ภาคประชาชน การเสริมสร้างความสมานฉันท์ จังหวัดระนอง

Thesis title: The Roles of People's Politics in Promoting Accord: A Case Study of Naiwongtai Sub-district Administrative Organization, La-un District, Ranong Province

Researcher: Miss Apichat Pibul; **ID:** 2498001466; **Degree:** Master of Political Science (Politics and Government); **Thesis advisers:** (1) Dr. Pathan Suvanamongkol, Associate Professor; (2) Thasothorn Tootongkum, Associate Professor; **Academic year:** 2011

Abstract

The objectives of this research were to: (1) study the roles of people's politics in promoting accord; (2) study factors that enable people's politics to promote accord; and (3) recommend ways to foster the role of people's politics in promoting accord.

This was a qualitative research. The data collection tool was an interview form. The sample population of 19 people was chosen to represent several groups, namely leaders of organizations with political, economic or social roles; leaders of environmental conservation organizations; leaders of other organizations; and local political office holders in the case study area, consisting of kumnan and village headmen. Data were analyzed by descriptive analysis.

The results showed that (1) people's politics played an important role in promoting accord, especially by managing conflicts over land ownership. Methods of conciliation, assisting, improving, solving and preventing conflicts were employed by listening to people's opinions, avoiding the use of violence, restoring social order, and enforcing rules fairly and impartially. (2) The factors that enabled people's politics to have a role in promoting accord were public conscience, enthusiasm, highly participatory citizens, and opportunities to freely express ideas. (3) Ways of fostering the role of people's politics in promoting accord are to let people's politics expand its role in setting national and local level policies and to encourage communities in society to be more responsible for self government with less outside control.

Keywords: Roles, Politics, Public, Promoting accord, Ranong Province

กิตติกรรมประกาศ

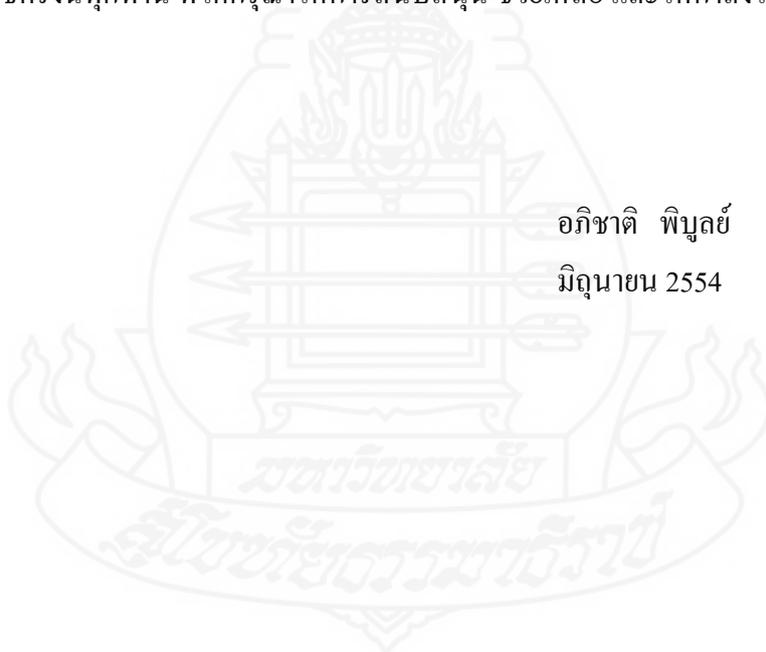
การทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาอย่างยิ่งจาก รองศาสตราจารย์ ดร.ปธาน สุวรรณมงคล สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช รองศาสตราจารย์ ชโยธร ตูจินดา สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ นับตั้งแต่เริ่มต้นจนกระทั่งสำเร็จเรียบร้อยสมบูรณ์ ผู้ศึกษารัฐศึกษาซึ่งในความกรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง

ขอขอบพระคุณท่าน ผู้ใหญ่บ้าน แกนนำกลุ่ม องค์กร ตลอดจนชาวบ้านตำบลในวงใต้ทุกท่านที่ได้กรุณาสละเวลาอันมีค่า และให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

นอกจากนี้ ผู้ศึกษาขอขอบพระคุณคณาจารย์ และเจ้าหน้าที่สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ตลอดจนเพื่อนนักศึกษา และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ทุกท่าน ที่ได้กรุณาให้การสนับสนุน ช่วยเหลือ และให้กำลังใจตลอดมา

อภิชาติ พิบูลย์

มิถุนายน 2554

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
กรอบแนวคิดในการวิจัย	4
ขอบเขตของการวิจัย	5
ข้อจำกัดในการวิจัย	5
นิยามศัพท์เฉพาะ	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	6
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	7
แนวคิดการเมืองภาคประชาชน หรือการเมืองภาคพลเมือง	7
แนวคิดเกี่ยวกับประชาสังคม	30
แนวคิดของชุมชนท้องถิ่น	43
แนวคิดเกี่ยวกับความสมานฉันท์	46
โครงการตำบลนำร่องสมานฉันท์ด้วยระบบมาตรฐานงานชุมชน	53
ข้อมูลพื้นฐานตำบลในวงใต้	59
การสำรวจวรรณกรรม	64
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	68
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	68
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	69
การเก็บรวบรวมข้อมูล	70
การวิเคราะห์ข้อมูล	71

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	72
ตอนที่ 1 บทบาทของการเมืองภาคประชาชนในการเสริมสร้างความสมานฉันท์	74
ตอนที่ 2 ปัจจัยส่งเสริมบทบาทของการเมืองภาคประชาชน	97
ตอนที่ 3 ข้อเสนอที่ได้จากการค้นพบ	101
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	105
สรุปการวิจัย	105
อภิปรายผล	108
ข้อเสนอแนะ	112
บรรณานุกรม	115
ภาคผนวก	118
ก รายชื่อผู้ให้สัมภาษณ์	119
ข แบบสัมภาษณ์	121
ประวัติผู้วิจัย	124

